

för att underlätta två eller flera häraders inom en domsaga förening till ett gemensamt tingslag, att nu förnya ofvanberörda förslag; och jag hemställer alltså vördsamt:

att lagens stadgande i 26 kap. 4 § Byggningsbalken, att tinghus och häradshäkte skola af häradet byggas och underhållas, måtte upphävas samt att stadgas må, att denna skyldighet skall af staten öfvertagas.

Skulle åter en sådan lagförändring icke utan föregående utredning af frågan kunna genomföras, får jag föreslå:

att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse, med uttalande af den åsigt att staten bör öfvertaga skyldigheten att bygga och underhålla tingshus och häradsfängelse, anhålla att Kongl. Maj:t täcktes i sådant afseende låta tillvägabringa erforderlig utredning angående sättet för sakens genomförande, samt derefter till Riksdagen framställa förslag i ämnet.

Stockholm den 28 Januari 1873.

Carl Hasselrot.

N:o 7.

Af Herr Sundell: Angående ändring af 4 § 5 mom. i Folkskolestadgan.

Folkskolan kräfver allt större utgifter. Det i 4 § 5 mom. af Kongl. Folkskolestadgan den 18 Juni 1842 bestämda årliga bidrag af »minst två och högst sex skillingar banko af hvarje skattskyldig person i församlingen» räcker, äfven med tillägg af statens bidrag, förmodligen ingenstädes till på långt när; och den afgift för hvarje folkskolan besökande barn, hvilken sagda § tillåter till påförande, kan, till följd af svårigheterna vid såväl debitering som uppbörd, endast sällan, skulle jag tro, komma folkskolan och dess kassa till godo. Att, på sätt folkskolestadgan bjuder, låta, der ej annan öfverenskommelse härom träffas, hvilket förmodligen icke ofta sker, hela bristen fyllas af de församlingsboar, hvilka efter bevillningsförordningens 2:dra artikel erlægga bevillning, i förhållande till denna, blifver mången gång för drygt för dem, som utgöra bevillning endast för kapital eller arbete, särdeles i de församlingar å landet, der sådan utskyld utgöres af relativt få och till

icke betydligt belopp. Det är derföre och då jag har mig bekant, att församlingar finnas, der, oaktadt nuvarande lagstiftningen, det årliga »bidraget» till folkskolan debiteras, enligt kyrkostämmobeslut, med ända till 50 öre för hvarje skattskyldig person — beslut emellertid, hvilka naturligtvis, om klagan deröfver fördes, skulle störta —; då penningeförhållandena nu, 1873, icke äro lika med dem år 1842, så nemligen att sex skillingar banko *då* icke representerade samma utan ett högre varuvärde än 18 öre *nu*; då den del af arbetsklassen, som icke betalar fastighetsbevallning eller erlägger bevallning för kapital eller arbete och sålunda ej har på dessa grunder kommunalutskylder sig påförd, men hvilken, genom barnen, förnämligast fyller folkskolorna, åtminstone i städerna, väl torde anses böra i något större mån än hittills bidraga till skolväsendets underhållande; — det är på dessa skäl jag trott mig böra vördsamt föreslå, att Riksdagen ville besluta en underdånig skrivelse med anhållan, att Kongl. Maj:t täcktes åt 4 § 5 mom. i folkskolestadgan, sådant sagda mom. lyder i Kongl. Kungörelsen den 29 September 1853, gifva denna lydelse:

För att bereda tillgång till de erforderliga aflöningsbeloppen och folkskolans öfriga umgälder, bör, der ej andra medel härtill finnas, dels ett årligt bidrag af minst tjugufem och högst femtio öre af hvarje skattskyldig person i församlingarne utgöras, dels ock, der sådant anses böra ega rum, en afgift erläggas för hvarje barn, som begagnar folkskolan, med undantag af dem, som åtnjuta understöd af fattigvården, eller hvilkas föräldrar för medellöshet erhålla afkortning å de årliga kronoutskylderna; dock vare det åt församlingarne sjelfva öfverlemnadt att närmare bestämma dessa bidrag och dessa afgifter, de sistnämnda om de påföras. Bristen, der sådan uppstår, skall af församlingsboarne fyllas i förhållande till hvars och ens bevallning efter 2 art. i bevillningsförordningen, så vida ej annan öfverenskommelse härom träffas.

Jag utbedjer mig, att denna min motion, för afgifvande af yttrande deröfver, måtte varda till Utskott remitterad.

Stockholm den 28 Januari 1873.

E. M. Sundell.
